

GELETTERD BUSSUM

Mevrouw Annetje Schoelvinck-Stork stelde een boekje samen met de titel "GELETTERD Bussum, verleden en heden van een schrijversdorp". Tijdens een feestelijke presentatie op vrijdag 7 september j.l. op de Hofstede "Oud-Bussem" werd het eerste exemplaar aangeboden aan de in Bussum geboren en getogen heer mr.C.F.Stork, H.M.Ambassadeur te Roemenie.

Bij deze gelegenheid hield de docent neerlandistiek aan de Universiteit van Amsterdam en romancier Rudolf Geel de volgende toespraak:

Dames en heren,

Wat ik binnen enkele minuten, na afloop van deze korte inleiding, ga doen, is eigenlijk een merkwaardig fenomeen. Ik ga iemand een boek overhandigen, en dat boek is daarmee op datzelfde moment openbaar gemaakt.

Het verschijnen van boeken gaat meestal als volgt: de auteur komt bij zijn uitgever. de uitgever zegt: 'Alsjeblieft, hier is het.' De auteur, die vanzelfsprekend de uitgever tutoyeert, antwoordt: 'Dank je wel.' Eventueel voegt hij eraan toe: 'Het ziet er mooi uit.' De uitgever voegt er aan toe: 'Ik hoop dat het een succes wordt.' De auteur hoopt dat ook. Beiden weten ze dat het resultaat waarschijnlijk zal tegenvallen. Daarmee is de kous af en zetten ze het op een drinken.

Bij sommige boeken gaat het anders. Meestal betreft het hier boeken die door bekende Nederlanders worden geschreven. Zo'n bekende Nederlander vraagt een andere bekende Nederlander om het boek aan hem te overhandigen, of hij overhandigt zijn eigen boek juist aan die ander. Het maakt allemaal niets uit. Ze tutoyeren elkaar. Ze hebben elkaar al tientallen keren ontmoet in quizzen voor de televisie.

Dan is er een derde categorie boeken. Dat zijn bijzondere boeken. Geletterd Bussum is zo'n bijzonder boek. Door dit boek immers zal Nederland eindelijk te weten komen dat Bussum een schrijversdorp is en daarom niet minder belangrijk dan het van oudsher bekende schildersdorp Laren. Geletterd Bussum. De meeste mensen, waaronder ik, dachten tot voor kort dat Bussum niet zozeer geletterd als 'gecijferd' was, gezien het hoge percentage inwoners dat bij financiële instellingen werkt.

Wanneer nu zo'n bijzonder boek verschijnt, dan moet het worden uitgereikt aan een bijzonder mens, zo schrijft een ongeschreven wet dit nu eenmaal voor.

Wie komt in aanmerking om een boek dat Geletterd Bussum heet als bijzondere persoon in ontvangst te nemen? Welnu, het antwoord op die vraag is heel eenvoudig: de koningin. Als Moeder van Nederland is zij ook Moeder van Bussum. Maar helaas, de koningin heeft al een boek.

Hoe zit het met de burgemeester? Het feit dat zijn standplaats zo geletterd is, straalt tenslotte ook op hem af, en als de koningin de Moeder van Bussum is, dan is hij toch minstens de vader. Hier nu treedt een kleine moeilijkheid op. Want wat ligt er, in principe, meer voor de hand dan een boek aan te bieden aan je eigen vader? Weinig origineel! En daarvoor zijn we dus te geletterd. De Bussumse familie houden we er daarom buiten.

Wie komt dan wel in aanmerking? Gelukkig had de trotse samenstelster van het boek, Annetje Schölvinnck geboren Stork, die zich met de tekenpen liet bijstaan door Marjolein Spronk, een neef. Bijtijds herinnerde zij zich dat deze neef van lezen hield, een voorwaarde bij boeken, en dat hij er zelfs een als bibliotheek vermomde bowlingbaan op nahield. Over originaliteit gesproken! De meeste boekenliefhebbers zijn in dit opzicht tenslotte niet verder gekomen dan een achter een zogenaamd rijtje boeken verborgen drankkast. Maar zo eenvoudig ligt het hier niet. Want de heer Coen Stork, aan wie ik binnen nu heel korte tijd, in mijn functie van voorzitter in ruste van de zojuist opgerichte en binnenkort zeer werkzame Stichting Geletterd Bussum, dit boek ga overhandigen, is behalve een cultuurliefhebber ook nog eens Hare Majesteits Ambassadeur in Roemenië. Laat de koningin dus maar zuinig op hem zijn!

Bussum en Roemenië: ze liggen een eind uit elkaar. En toch, - en voor mij is dit de werkelijke betekenis van de aanwezigheid van de heer Stork, - toch hebben Bussum en Roemenië in metaforische zin meer met elkaar te maken dan menigeen onder de aanwezigen zal denken. Waar Roemenië zich, samen met andere Oosteuropese landen, ieder op zijn eigen manier van de totalitaire gelijkschakeling en cultuurloosheid tracht te ontdoen, hebben de cultuurbewuste inwoners van Bussum al tientallen jaren lijdelijk moeten toezien hoe diezelfde gelijkschakeling en cultuurloosheid in ons dorp juist gepropageerd worden. Generaties bestuurders hebben zich in verleden en heden beijverd Bussum van zijn eigen gezicht te ontdoen. Het begon met de afbraak van dat prachtige, kleine stadhuis, om er een brandweerkazerne neer te zetten, die, vanzelfsprekend voor wie het Bussumse bestuurlijke denken kent, even later ook weer afgebroken werd. Men stelle zich Laren voor met een eigen C & A; of een McDonald's in de dorpskern van de Vesting Naarden.

Geletterd Bussum. Verder dan banketletters is de gemiddelde inwoner nooit gekomen. De huidige burgemeester, ik haast mij dit eraan toe te voegen, heeft aan deze verminking van het verleden geen enkele schuld. Vandaar dat wij, geletterden zal ik maar zeggen, onze hoop op hem gevestigd hebben, opdat hij ons zal voorgaan bij het verdedigen van de laatst overgebleven historisch belangrijke plaatsen in onze en zijn woonplaats.

Meneer Stork, omdat u bowlingbanen moeiteloos weet om te toveren in bibliotheken, kunt u dat wellicht ook met het centrum van Bussum doen. Opdat zich daar in de nabije toekomst alleen nog rustige en beschaafde mensen vertonen, voor contemplatie en filosofische beschouwingen.

En dan is nu eindelijk het moment aangebroken om u het boek aan te bieden, opdat, geholpen door uw inspiratie, de Stichting Geletterd Bussum zal uitgroeien tot een ware massabeweging van intellect en spiritualiteit!

'Geletterd Bussum' voor ambassadeur Stork

BUSSUM — Mr. C.F. Stork, Nederlands ambassadeur in Roemenië, kreeg vrijdag het eerste exemplaar van het boekje 'Geletterd Bussum, Verleden en heden van een schrijversdorp' aangeboden. Dat gebeurde in Hofstede 'Oud-Bussem'. Het boek is samengesteld door een familielid van de ambassadeur, Annetje Schölvinck-Stork. Marjolein Spronk verzorgde de tekeningen.

(Toespraak gehouden op vrijdag 7 september 1990, ten kantore van uitgeverij A.J.G. Strengholt te Naarden)